

ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Бабій Л.С. – викладач вищої категорії; Грибанова О.О. – викладач вищої категорії
Вінницький торговельно-економічний коледж КНТЕУ

Перетворення в соціально-економічній сфері, що відбуваються в Україні вимагають вдосконалення податкової системи. Мета податкової політики формується під впливом цілого ряду факторів, найважливішими з яких являються економічна і соціальна ситуація в країні. Використовуючи економічні регулятори, держава повинна прагнути забезпечити ефективне функціонування податкової системи, забезпечити соціальну орієнтацію перетворень.

Головною проблемою є неготовність економіки України до адекватної відповіді як на зовнішні, так і на внутрішні виклики та загрози. За даними звіту Всесвітнього економічного Форуму про глобальну конкурентоспроможність 2016-2017 років Україна займає лише 85 місце серед 138 країн, поступаючись Литві (53 місце), Росії (63 місце), Казахстану (67 місце), Латвії (68 місце) та деяким іншим пострадянським країнам. Найнижчий результат (129 місце) Україна має за показниками “якості інституцій”. Зокрема, для нашої країни проблемними залишаються “ефективність використання державного бюджету (114 місце), тягар державного регулювання (108 місце), прозорість ухвалення урядових рішень (107 місце) та довіра суспільства до політиків (105 місце)”. Негативну оцінку Україна має також за показниками ефективності товарного ринку (108 місце), рівня розвитку фінансового ринку (106 місце), макроекономічної стабільності (106 місце) та удосконалення бізнесу (91 місце), що свідчить про необхідність координації зусиль на посиленні конкурентних переваг, пов’язаних зі створенням сприятливих умов для стабілізації економічного розвитку в країні, формуванні сприятливого підприємницького середовища та ефективних конкурентних ринків, а також умов інноваційного розвитку, що дасть змогу підвищити продуктивність виробництва. Найгіршими інституційними індикаторами є захист міноритарних акціонерів (132) та прав власників (127) [1]

За останні роки відновлювального зростання економіка України так і не позбулася глибоких структурних деформацій і значно відстає від економік розвинених країн світу за сукупною продуктивністю всіх факторів виробництва та відповідно – рівнем добробуту населення. Більшість підприємств залишилися технологічно відсталими, енергоємними, із слабкою продуктовою та ринковою диверсифікацією виробництва, що зумовлює

низьку адаптивність до негативних зовнішніх впливів і призводить до різкого падіння виробництва.

Вирішення більшості проблем економічного розвитку і модернізації нашої країни неможливі без оптимізації системи оподаткування.

На сучасному етапі податкова система держави являється не тільки інститутом, який забезпечує доходи бюджету, вона також повинна сприяти розвитку виробництва, зростання благостану і зниженню соціального розшарування населення.

Податки являються головним регулятором процесу відтворення економічних благ, який впливає на основні характеристики функціонування сучасної економіки. Розрізняють три основних типи реалізації податкової політики в державі: 1) яскраво виражена фіскальна політика. Така політика висмоктує максимум із господарюючих суб’єктів; 2) встановлення помірному розміру податків. Така політика створює благприємні умови для розвитку підприємництва в країні, що з часом сприяє і зростанню податкових надходжень; 3) сильна централізація всіх фінансів країни шляхом встановлення високих розмірів податків, але при цьому передбачається і високий рівень соціального забезпечення громадян. Така модель нерідко називається “шведським соціалізмом”. Як правило, в економічно розвинутих країнах реалізуються другий або третій типи податкової політики, на відміну від України, для якої характерний перший тип.

Тому існує гостра необхідність в реформуванні податкової системи країни, тому що, така політика зовсім не сприяє підвищенню податкових надходжень, як може здатися на перший погляд. Навпаки, в такому випадку господарюючі суб’єкти уходять в тіньову сферу економіки.

Діюча в даний час система оподаткування не повністю виконує фіскальну функцію і майже не виконує стимулюючу, розподільчу і соціальну функції. Причин цього багато, виділимо лише деякі.

Головними проблемами податкової системи України, на наш погляд, являються: 1) відсутність стабільності в здійснюваній податковій політиці; 2) все таки високий рівень податкового тиску, який лежить на платниках податків; 3) перевищення розумної кількості

податкових пільг, що приводить до суттєвих втрат бюджетів бюджетної системи; 4) недостатнє стимулювання реального сектору економіки.

Також існують проблеми податкового законодавства країни. Серед таких проблем можна виділити наступні: 1) практично повністю відсутня економіко-правова документація, яка підкріплює введені податки; також відсутні посилення на конституційні положення при встановленні різних податків; бюджетні інтереси практично ніяк не пов'язані з інтересами платників податків; 2) така функція податків як забезпечення діяльності органів державної влади і місцевого самоуправління не прокоментована в офіційних документах; 3) фіскальна функція податків грає домінуючу роль в податковій системі України. Важливо відмітити, що дуже великий потенціал для збільшення податкових доходів міститься в тішовій економіці. Однак, капіталам, захованим від оподаткування, навіть при бажанні практично нереально вернутися в легальну виробничу сферу, так як значний притік інвестицій, як правило, визиває увагу податкових органів до джерел коштів. Тому капітали, які попали в тішову сферу економіки, у більшості випадків в ній і лишаються.

Згідно з даними Мінекономрозвитку рівень тішової економіки України у 2016 р.

становив 41% від офіційного ВВП, або 642 млрд. грн. Деяка частина цих коштів - це грошові перекази з-за кордону (близько 100 млрд. грн.), які дуже важко оподатковувати. Ще якась частина - кримінальні кошти, про обсяг яких можемо лише здогадуватися (припустимо, 100 – 150 млрд. грн). Отримаємо 350–400 млрд. грн доданої вартості, з якої на оплату найманих працівників припадає близько 200 млрд. грн, що становить 27% (!) від витрат на оплату праці у формальному секторі економіки. За рахунок великої частини зайнятих за кордоном співвідношення між працівниками, зайнятими у формальному та неформальному секторах економіки, є трохи вищим - 6% [2].

Як видно з практики господарювання на державному рівні створення такої системи оподаткування, яка б змогла забезпечити рівновагу економічного зростання и соціального розвитку держави – дуже складне і важливе завдання. На практиці в значній мірі ці вектори рухаються в протилежних напрямках.

Більшість експертів погоджуються з тим, що податкове навантаження в Україні цілком прийнятне. Безумовно, тут є місце для вдосконалення, але основна проблема в іншому: заплутаності податкового законодавства, складності ведення обліку та адміністрування, корупції.

Список використаних джерел:

Позиція України в рейтингу країн світу за Індексом глобальної конкурентоспроможності 2016-2017. Режим доступу : <http://edclub.com.ua/tegy/vsesvitniy-ekonomichnyy-forum>
Загальні тенденції тішової економіки в Україні. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. Режим доступу : www.me.gov.ua/Documents/Listlang=uk

УДК 657.433 «313»

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

Циганчук В.А. – викладач, спеціаліст II категорії

Вінницький коледж економіки та підприємництва THEU

Одним з наслідків господарської діяльності підприємств, під час якої підсилюються їхні взаємні економічні контакти з ринковими суб'єктами, є виникнення кредиторської заборгованості, що займають важливе місце в цій діяльності.

Кредиторська заборгованість - це джерело формування й фінансування фінансових активів, вона має вирішальний вплив на платоспроможність і фінансову стійкість господарчих суб'єктів і, з причини свого динамічного характеру, вимагає серйозного нагляду за фактичним станом розрахунків та надійного управління грошовими потоками. Базою для такого контролю служить якісна, своєчасна та достовірна інформація про

заборгованість, джерелом формування якої виступає система бухгалтерського обліку. Розрахунки з контрагентами є важливою складовою фінансово-економічної діяльності будь-якого підприємства. Вони нерозривно пов'язані з вхідними та вихідними грошовими потоками, які складають основу процесу забезпечення безперервної діяльності суб'єктів господарювання. Затягування строків погашення зобов'язань приводить до сповільнення операційного циклу та зниження ділової активності підприємства. Крім того, вартість грошей з урахуванням фактора часу має тенденцію до зниження, що в свою чергу негативно впливає на їх покупну спроможність і призводить до скорочення ресурсів підприємств.